

ELS “FRARETS” SE’N VAN DE LLEIDA PER NO TORNAR?

Per: Jordi Curcó

President de l’Agrupació Ilerdenca de Pessebristes

“Els frarets se’n van de Lleida. Com pot ser?”. No es pot fer res per aturar-ho?. Aquestes i altres preguntes se les han plantejat aquets dies molts lleidatans, com la poeta Rosa Fabregat recent guardonada amb el Premi Nacional de Cultura 2022 de la Generalitat, quan va trucar-me per telèfon tota neguitosa a l’assabentar-se que la província de la Immaculada dels Franciscans, havia decidit tancar amb pany i forrellat el convent de Lleida, degut principalment a la carència de vocacions que no permet la viabilitat del relleu generacional d’aquest convent i d’altres de l’orde. “De veritat que ens volen tancar als lleidatans el santuari de Sant Antoni de Pàdua?. No podem fer-hi res els pessebristes?, reblà la Rosa, davant un fet que a ella li semblava gairebé absurd.

El passat 13 de juny, festa de Sant Antoni de Pàdua, vaig anar com tots els anys a aquest santuari per assistir a la Missa en honor del sant, que havia de presidir el nostre bisbe, juntament amb els quatre franciscans del convent i el rector de la propera parròquia de la Mare de Déu del Carme. Enguany però, tot i ser festa grossa pels nostres “frarets”, el que s’ensumava entre els fidels que omplien de gom a gom i potser per darrera vegada el temple franciscà, no era pas sentiments de joia i alegria, més bé tristesa i resignació davant l’anunciat tancament. Però també s’hi respirava agraïment, per tot el bé que han fet a Lleida aquests frares. Com va apuntar un emocionat P. Joaquim Recasens a l’inici de la celebració: “*És la festa de Sant Antoni més trista d’aquets darrers 40 anys*”.

En aquesta *trista* festa de Sant Antoni -per cert la seva imatge llueix el nostre fanalet de Sant Jaume a les seves mans- tot festejant-lo a ell, acomiadàvem amb dolor en el cor els nostres “frarets” que malauradament deixaran aquest estiu la nostra ciutat després de 806 anys de presència, que es diuen aviat. Aquest apel·latiu exclusió i *carinyós* de “frarets”, és amb el qual els lleidatans hem anomenat sempre els nostres frares franciscans.

Vaig anar-hi també per complir amb l’encàrrec de dir unes paraules al final de la celebració en nom de l’Agrupació Ilerdenca de Pessebristes, entitat tant vinculada amb els franciscans per haver estat el seu fundador Sant Francesc d’Assis qui montà el primer pessebre de la història, motiu més que suficient per a que els pessebristes el tinguem com a Patró. Així ho vaig fer, fent especial menció al costum que teníem els pessebristes d’anar al “frarets” a celebrar-hi dues eucaristies a l’any: la primera el dia 4 d’octubre, festa de Sant Francesc i la segona, el quart diumenge d’Advent, en la nostra Jornada de Germanor, a tocar de la festa de Nadal. Vaig explicar que en totes dues celebracions el P. Joaquim, amb la seva natural

espontaneïtat, ens rebia i acollia com a “guardià” del convent, tot dient que no ens donava la benvinguda als pessebristes, ja que estàvem a casa nostra i que ja feia prou de no reclamar-nos “Rollalties” com a drets d’autor pels nostres pessebres, per allò de que fou Francesc d’Assis el seu creador.

Certament que aquest convent ha estat sempre la nostra segona casa, després de la capella del Peu del Romeu. I pels “frarets”, com a socis que han estat fins ara de la nostra entitat i com a franciscans, la capella de Sant Jaume dels Fanalets, la nostra seu social, on es fa patent l’expressió del Pessebre que inicià Sant Francesc, ha estat també la seva segona casa.

Vaig dir-ho en aquell moment i ara ho poso negre sobre blanc: els “frarets” deixaran Lleida, però el que ha estat fins ara el seu convent quedarà al carrer Vila Antònia. No volem pas que és tanqui al culte el reeixit i digne santuari de Sant Antoni de Pàdua, una de les esglésies més boniques que tenim a la nostra ciutat, bellament ornada amb les extraordinàries pintures murals del recordat pintor lleidatà Víctor Pérez Pallarès, representant escenes de la vida i miracles del sant. En ell desitgem celebrar cada 13 de juny com fins ara la seva festa, amb “pa beneït” inclòs; alhora que anhelem siguin els seglars terciaris franciscans, els que donin continuïtat a la presència del carisma franciscà. Josep Serra, terciari ell, en la seva intervenció digué: *“Si nosaltres ens fem càrrec de continuar amb el carisma franciscà en aquesta casa, serà també casa vostra”*.

És en aquets sentit, que vaig expressar la nostra voluntat de treballar plegats per no perdre la que fins ara ha estat la segona casa dels pessebristes lleidatans. I més quan el proper 2023, ens disposem a celebrar l’Any Jubilar *“Franciscus”*, en el qual els pessebristes d’arreu del món commemorarem els 800 anys del primer pessebre que Sant Francesc d’Assís feu a la cova de Gretjo.

Aquesta però, no serà pas la primera vegada que els franciscans s’han vist forçats a deixar Lleida al llarg d’aquets darrers vuit segles. Segons una antiquíssima tradició, fonamentada en la història, fou l’any 1216 quan els framenors vingueren a la nostra ciutat, en vida encara de Sant Francesc, per fundar el primer convent franciscà de la península Ibèrica. El 1836, com a conseqüència de la desamortització de Mendizabal deixaren per primera vegada la ciutat, per retornar-hi el 1908. La segona sortida forçosa tingué lloc el 1936 a l’inici de la Guerra Civil, quan cinc dels vuit religiosos que formaven la comunitat foren assassinats i la resta va tenir que fugir del convent, que seria transformat en un hospital improvisat. Passada la guerra, el 1940 retornaren per segon cop a Lleida per refer el culte del santuari i la vida religiosa del convent, d’on ara hauran de marxar per tercera vegada. Potser també per tornar?. Tant de bo sigui així.

Pau i bé, *frarets!!!*